

Startdocument voor profielwerkstukken
Sociale Geografie & Planologie

The Tragedy of the Commons

Door Kilian Linnekamp

De mens is volledig afhankelijk van de ecosystemen van de aarde en de producten en diensten die deze bieden. Sinds de industriële revolutie is de menselijke invloed op de natuurlijke omgeving enorm gegroeid. In de afgelopen eeuw heeft dit geleid tot allerlei verschillende milieuproblemen. Smog, afstervend koraalrif, smeltende ijskappen en een stijgende zeespiegel zijn voorbeelden van de door de mens veroorzaakte verstoringen in de natuur.

Door een alsmaar groeiende wereldbevolking en een enorme economische groei in de 20ste eeuw wordt er op wereldwijde schaal steeds meer gebruik gemaakt van natuurlijke hulpbronnen zoals hout, fossiele brandstoffen en vissen. We gebruiken als mensen in een hele korte periode hulpbronnen die er eeuwen of millennia over doen om zich weer aan te vullen. Het intensieve gebruik van deze natuurlijke hulpbronnen zal in een rap tempo resulteren in uitputting. Prognoses tonen daarnaast aan dat er in 2050 in de behoeften van nog eens twee miljard mensen extra moet worden voorzien.

Achtergrond

De meest kwetsbare hulpbronnen zijn hulpbronnen die van iedereen lijken te zijn, de zogenaamde *common pool resources*. Denk maar aan de lucht, de rivieren, zeeën en bossen. Hoe komt het nou dat wij het met zijn allen zo moeilijk vinden om de aarde schoon te houden en deze *common pool resources* eerlijk te verdelen? Twee essentiële termen die aan de basis van dit antwoord liggen zijn *eigendom* en *verantwoordelijkheid*. Garrett Hardin schreef hier al in 1968 het artikel *The Tragedy of the Commons* over, waarin hij de achterliggende redenen van een groot deel van de milieuproblemen op een simpele en duidelijke manier uitlegt.

Hardin gebruikt in zijn artikel het voorbeeld van een open weide, waarop iedere boer in de omgeving zijn koeien kan laten grazen (een *common pool resource*, dus). Elke boer op deze weide wil hier het liefst zo veel mogelijk vee laten grazen. Hierdoor raakt de weide over begraaasd, omdat elke boer het eigenbelang laat prevaleren boven de negatieve ecologische gevolgen. Omdat er niet één van de boeren *eigenaar* is van de wei, maar het een gemeenschappelijk goed is, voelt ook niet één van de boeren zich *verantwoordelijk* voor de negatieve milieugevolgen.

Hoewel dit verhaal over boeren misschien wat eenvoudig klinkt, speelt dit probleem een grote rol binnen de wereldwijde milieuproblematiek, en waarschijnlijk ook binnen jouw leven of die van je familie en vrienden. Bijvoorbeeld: de positieve kanten van in je eigen auto rijden (goed bereikbaar en mobiel zijn) zijn voor bijna iedere persoon belangrijker dan de negatieve kanten (smog, stijgende temperaturen etc.). Bijna iedereen is het er over eens dat koeien, kippen en varkens een goed leven en voldoende ruimte in de stal moeten krijgen, maar lang niet iedereen is bereid om hier ook extra voor te betalen in de supermarkt. Zo is het een lastig probleem: iedereen wil een beter milieu, maar slechts weinigen willen hiervoor de verantwoordelijkheid nemen.

In jouw profielwerkstuk ga je je verdiepen in milieuproblematiek, welke rol de mens hierin speelt, maar ook hoe milieulasten (stijgende zeespiegel, gekapt oerwoud, luchtvervuiling) ruimtelijk verspreid zijn. Van wie zijn alle vissen in de grote oceaan? Wie mag ze vangen, en wie niet? Hoe zijn de regels hier over? Welke mensen zijn de dupe van vervuiling, in wat voor gebieden leven deze mensen? Wat is hun mogelijkheid om protesteren tegen milieuvervuiling? Hoe komen wereldwijde regels om vervuiling tegen te gaan tot stand, en waarom verlopen deze afspraken zo traag? Maar ook: wat zijn mogelijkheden voor alternatieve energie? Elektrische auto's, maar ook zonne-, wind- en getijdenenergie etc. In hoeverre wordt dit alles bijvoorbeeld in Nederland al toegepast, en zijn we al zelfs langzaam aan het transformeren naar een groene maatschappij?

Onderzoeksvragen

Beleid en eigendom

- Hoe kunnen *common pool resources* (rivieren, zeeën, bossen etc.) het beste worden beheerd, om milieuvervuiling zo veel mogelijk in de hand te houden?
- Is dit een taak voor de overheid? Of moeten bedrijven hier juist een rol in spelen?
- Of moeten burgers op lokale schaal hier van betekenis zijn?

Ongelijkheid

- Wat is de link tussen milieuproblemen en ongelijkheid? Welke huizen staan als eerste onder water bij een overstroming? Welke landen of gebieden zijn het meest kwetsbaar voor klimaatverstoringen?
- Hoe zit het met economische ongelijkheid? Welke mensen profiteren van ontbossing en overbevinging, en welke mensen zijn hier juist heel erg de dupe van?

Alternatieve energie

- Waarom zetten we de hele Sahara niet vol met zonnepanelen? Waarom rijdt nog niet iedereen in een elektrische auto? Waarom staan er niet overal ter wereld windmolens?
- Hoe kunnen schone energiebronnen een rol spelen in een groene toekomst?

Eigen omgeving

- Hoe groen leven jij en je vrienden? Gooi jij al je afval netjes weg, en scheid je je afval ook? Eet je vlees, en zo ja, is dit biologisch? Ga jij vaak met het vliegtuig op vakantie?
- Check hoe groen jouw eigen levensstijl eigenlijk is!

Onderzoeksmethoden

Je onderzoeksmethoden hangen erg af van je gekozen onderzoeksfocus. Kijk dus goed naar wat je precies wil onderzoeken en wat voor methoden je daarvoor nodig hebt. Een combinatie van verschillende onderzoeksmethoden is vaak ook interessant. Een paar voorbeelden zijn:

- *Interviews of enquêtes*: als je de mening of het perspectief van bepaalde personen wilt weten, kan het logisch zijn om interviews of enquêtes af te nemen. Je zou bijvoorbeeld buurtbewoners kunnen interviewen over hun milieubewustzijn.
- *Literatuurstudie*: je kan je onderzoek ook doen door andere studies te bestuderen. Hieronder staan een aantal artikelen, maar ga ook zelf opzoek. Je kan ook kijken in de bronnenlijsten van deze voorbeeldartikelen, daar staan al wat goede tips.
- *Beleidsstudie*: als je het milieubeleid wilt bestuderen zal je logischerwijs beleid moeten lezen. Ga dan opzoek naar beleidsdocumenten van de betreffende gemeente en analyseer deze kritisch.

Literatuur

- Burger, J. and Gochfeld, M., 1998. The tragedy of the commons – 30 years later. *Environment* 40 (10): 4-27.
- Desportes, I & van der Krogt, P. (z.j.) Common pool resource management Solving the Problem of the Commons
- Dietz, T, Ostrom E, Stern PC, (2003) The struggle to govern the commons. *Science* 302, 1907-1912
- Ostrom, E. (2008) The Challenge of Common-Pool Resources, *Environment: Science and Policy for Sustainable Development*, 50:4, 8-21.
- Tellegen, E. en Wolsink, W. (1998) *Society and its environment An introduction*
- Fearnside, P.M. (2006). Dams in the Amazon: Belo Monte and Brazil's Hydroelectric Development of the Xingu River Basin. *Environmental Management*, 38(1), 16-27.

Video (tip)

- Lyons, C. (Director). (2012). Brazil's Belo Monte Dam: A Conflict in the Amazon [Film] http://e360.yale.edu/feature/video_belo_monte_dam_conflict_in_the_brazilian_amazon/2536/